

# Aile Danışmanlığında ETİK

Prof. Dr. Serap NAZLI

# Ruh sağlığında ETİK

- Etik, nasıl davranmamız gerektiği, davranışları yöneten kuralların neler olduğu, hangi “doğru olan” davranışı yapmamız gerektiği ve neleri yapmamamız gerektiği ile ilgilidir.
- Etik standartlar; hizmet verdiğimiz bireyleri, meslek elemanlarını, meslek alanını, çalıştığımız kurumu ve sonuç olarak tüm toplumu korumak üzere yapılandırılmış olan kurallardır.
- Genel etik ilkeler
- Evlilik ve aile danışmanlığına özgü etik ilkeler

# Gizlilik

- Güven terapötik ilişkinin temelinde yer alır.
- Aile danışmanlığında gizlilik bireysel danışma ile aynıdır ancak özel durumlar vardır.
- Örneğin aile sır olması gibi.
- Sır, aile üyeleri arasındaki ilişkiyi çok ciddi etkiliyor ve tehdit riski, koalisyonlara neden oluyorsa açıklanmalıdır.
- Aile danışmanı bu sırrın ne zaman açıklanması gerektiğini doğru hesaplamalıdır.
- Açıklama vakti geldi ancak sır sahibi aile üyesi sırrın açıklanmasını istemezse danışma süreci sonlanmalıdır.

# Gizliliğin bozulması gereken durumlar:

---

- Danışan, bilginin açıklanması için onam verdiğinde,
- Psikolojik danışman mahkeme tarafından görevlendirildiğinde,
- İntihar veya yaşamı tehdit edici başka bir risk durumu olduğunda,
- Danışan psikolojik danışmana karşı bir dava açtığında,
- Danışanın ruh sağlığı bir hukuk davasına konu edildiğinde,
- Bir çocuğun bir suçun mağduru olduğu durumlarda,
- Danışan, başka insanlara veya topluma zarar verme niyetini ifade ettiğinde (uyarma yükümlülüğü),
- Danışanın kendisine zarar verme ihtimali söz konusu olduğunda.

# Etik ve Yasal Sorumluluklar

- Gizlilik konusunda etik ve yasal sorumluluklarımız hakkında bilgi verilmesi gerekmektedir.
- Bunun en önemli aracı BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM formlarıdır.
- **Ülkemizde ruh sağlığı profesyonellerinin;**
- TCK-Madde 278'e göre yasal olarak, bir bireyin duyduğunda haber vermekle yükümlü olduğu herhangi bir bilginin seanslarda dile getirilmesi durumunda yetkili mercilere bildirmek yükümlülüğü bulunmaktadır.

# Bilgilendirilmiş Onam

- Aile psikolojik danışmanlığına başlamadan önce;
- Danışmaya katılacak olan tüm aile üyelerinin danışma sürecinin amacı, uygulamalar, olumsuz sonuçlarla karşılaşma riski, olası faydalar, ücret, danışanların hakları ve sorumlulukları, aile üyelerinden herhangi birisinin süreçten ayrılıp ayrılamayacağı, psikolojik danışmandan neler beklenebileceği ve gizliliğin sınırları gibi konularda bilgilendirilmesi gerekir.
- Sizce bireysel danışmaya göre aile danışmanlığında onam formunda yer alması beklenen benzerlikler-farklılıklar neler olabilir?

Aile danışmanlığında  
Eşitlik & Yansızlık  
& Taraf tutmama İlkesi

### Yansızlığın 3 boyutu:

1. Danışman'ın tüm aile üyelerine eşit mesafede olmak
2. Ailenin değerlerini koşulsuz kabul etmek
3. Ailenin değişimine yansız olma, aceleci olmamak.



# Çoklu ilişkiler

- Psikolojik danışmanların kimlerle danışmanlık ilişkisi kurup kuramayacağıının sınırları çizilmiştir.
- Aile üyesi, eski partner, arkadaş, yakın çevre ile danışmanlık hizmeti etik değildir.
- Mevcut ve önceki danışanlar, onların yakınları ile cinsel ve romantik ilişki yasaklanmıştır.
- Bireysel danışmadan aile danışmasına geçiş yapıldığı durumlarda, tüm aile üyelerine eşit mesafede olunması gerekir. Buna eşitlik ilkesi denilir.

# Yetkinlik

- Yaşam boyu öğrenme ilkesi benimseyerek mesleki yetkinliğini artırma en önemli etik yükümlülüktür.
- Alanındaki gelişmeleri takip etmek
- Eğitim almak
- Meslektaş ve kıdemli profesyonellerden destek almak
- Dernek üyeliği
- Kongre, çalıştay ve sempozyumlar
- vb